

FOTO MARK DE BLOK/BNNVARA

'Wie er niet bij was, kan de pijn niet begrijpen'

OORLOGSSERIE Met de grimmige miniserie *Thuisfront*, over Afghanistan-veteranen bij wie de oorlog nog altijd voortwoedt, slaat regisseur Tim Oliehoek een heel ander pad in.

Door onze medewerker
Robbert Blokland

Tim Oliehoek heeft er altijd voor gewaakt zichzelf als regisseur in één hokje te laten stoppen. Na familiefilm *Wiplala* en twee seizoenen 'Hendrik Groen' maakte hij nu de grimmige miniserie *Thuisfront*, over Afghanistan-veteranen bij wie de oorlog nog altijd voortwoedt.

Oliehoek stond in maart 2020 in de startblokken om *Thuisfront* te gaan draaien. Door corona werd het project plotseling maanden op de lange baan geschoven - uiteindelijk vonden de opnames in het najaar plaats, met allerlei restricties. Er was in het begin enige frustratie, erkent de 42-jarige regisseur. „Maar ik heb de tijd dat ik thuis zat vooral gebruikt om rustig na te denken over nieuwe projecten. Mijn vriend en ik zijn gelukkig goed in samen niets doen: kneuterig koken en wandelen met onze pup.”

Het was een vreemde ervaring om de serie te draaien volgens de nieuwe coronaregels. „Ik had doorlopend zo'n spatscherm op mijn hoofd; dan is het best lastig om de hele set goed te kunnen overzien. En ik ben normaal heel beweeglijk, als regisseur loop je continu heen en weer. Ik ben ook best fysiek ingesteld: elkaar knuffelen als een scène goed is gegaan past heel erg bij de sfeer op een set.” Maar elke keer als Oliehoek zo'n neiging had, was de covid-manager

op de set onverbiddelijk. „Daar heb ik echt aan moeten wennen.”

De regisseur werd drie jaar geleden benaderd voor het project, dat toen al een aantal jaar rondzwierf binnen de NPO. Hoewel er geen expliciete jaartallen worden genoemd, speelt het verhaal zich af vóór 2014. Sinds dat jaar is er bij Defensie meer aandacht voor de emotionele gevolgen waar veteranen mee worstelen. „Aan het leger kleefde het imago van een binnen-veterscultuur: emoties stop je weg, het is taboe om te praten over gevoe-

'Goede nazorg is wel het minste wat onze veteranen verdienen'

lens. Dat is inmiddels anders. Goede nazorg is wel het minste wat onze jongens verdienen als ze in een ver land hun best hebben gedaan om voor ons vrede en stabiliteit te bewaken.”

Thuisfront gaat meer dan andere Nederlandse legerseries, zoals *Commando's* of *Hoogvliegers*, over de psychologische gevolgen voor de militairen na een missie. „We gaan bewust niet in op politieke keuzes achter de missie in Afghanistan. De worsteling van oud-militairen met PTSS is natuurlijk ook geen probleem dat zich alleen maar tot Nederland beperkt: het is een universeel verhaal.”

In Stompwijk, het dorp waar de re-

gisseur opgroeide, speelde hij vroeger met een vriend *Tour of Duty*, de beroemde Amerikaanse serie over Vietnam. Oliehoek ging naar de Filmacademie, de vriend ging het leger in. „Het is raar dat je als kind zo'n romantisch beeld kan hebben van oorlog. Toen ik ouder werd, snapte ik pas hoe afschuwelijk het moet zijn om zulke dingen daadwerkelijk mee te maken. Met *Thuisfront* wilde ik vooral wegblijven van het glossy heroïsche beeld dat Hollywood soms nog schetst van oorlog.” Zijn dorpsgenoot diende in Afghanistan; hij keerde terug met een hond uit het land. De hond was de enige bij wie hij zijn emoties kwijt kon, over wat hij daar had gezien. „Dat element komt terug in *Thuisfront*. Ook veteraan Joppe, gespeeld door Bram Suijker, heeft om die reden een hond.”

Veel soldaten wijzen hulp af

Verder was de legerwereld nieuw voor Oliehoek. „Ik vind het heerlijk om mij vast te bijten in een wereld waar ik vrij weinig van af weet. Voordat ik 'Hendrik Groen' maakte, had ik mij ook nooit verdiept in het leven van ouderen. Ik probeer in die onbekende wereld te zoeken wat voor mij wél herkenbaar is. Op die manier kan je een verhaal of de ervaringen van een bepaalde groep mensen toegankelijker maken voor een groter publiek.”

Thuisfront probeert voor de kijker duidelijk te maken hoe lastig de communicatie is tussen militairen die terugkeren en hun familie en vrienden.

Partners of ouders willen graag helpen om de trauma's te begrijpen en te verwerken. Veel soldaten wijzen die hulp af: wie er niet zelf geweest is, kan het niet écht begrijpen. Dat draagt bij aan het gevoel van eenzaamheid waar veteranen mee worstelen.”

Ook een stuitbal

In de serie worden slechts flarden getoond van wat 'onze jongens' in Afghanistan hebben meegemaakt. „We hebben in de casting bewust naar acteurs gezocht die al bij de eerste keer dat je ze ziet *likeable* zijn”, legt Oliehoek uit. „Ook al weet je in het begin van de serie niet exact wat ze hebben doorstaan, je moet wel snappen dat ze iets hebben meegemaakt wat ze enorm heeft getekend.”

Een cast van dertigers zoals Suijker, Lykele Muus, Minne Koole en Tobias Nierop geeft een andere energie op de set dan oude rotten als Kees Hulst of André van Duin, met wie de regisseur intensief samenwerkte voor Hendrik Groen. „Kees Hulst is op de set ook een stuitbal. Maar het is wel iemand die bijna een halve eeuw ervaring met zich meedraagt. Jonge acteurs zijn doorgaans gretig op een onbevengene manier: ze nemen niets zomaar aan en blijven maar vragen stellen. Daarmee dwingen ze jou als regisseur ook doorlopend na te blijven denken of de keuzes die je hebt gemaakt wel de beste zijn.”

Thuisfront (BNNVARA), 4 afleveringen, vanaf zondag op NPO3, 20.20 uur.